

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **Z.P.**

skazanego z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k.
w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 298 k.k. w zw. z art. 11
§ 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 lipca 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt II AKa 237/20,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 lutego 2020 r., sygn. akt XII K 164/18,

p o s t a n o w i ł

1. wniosek oddalić,

**2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania
wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 7 lutego 2020 r., sygn. akt XII
K 164/18, uznał Z.P. za winnego:

1. popełnienia czynu z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 298 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie wskazanych przepisów skazał go, a na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1, § 2 i § 3 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 200 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na 50 zł,

2. popełnienia czynu z art. 586 k.s.h. i na tej podstawie wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

3. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Apelację na korzyść skazanego wniósł jego obrońca, zarzucając m.in. obrazę art. 7, 5 § 2, 167, 366 i 424 k.p.k. polegającą na bezkrytycznym uznaniu wyjaśnień P.K. „złożonych na etapie postępowania przygotowawczego za spójne, logiczne i rzeczowe oraz spontaniczne w sytuacji, gdy żaden z przeprowadzonych w toku postępowania dowodów nie potwierdził w jakimkolwiek zakresie wersji przedstawionej przez P. K. w postępowaniu przygotowawczym, która była ukierunkowana na obciążenie osk. Z.P. kosztem zminimalizowania swojej odpowiedzialności karnej; pominięciu ustaleń Sądu Rejonowego w Wołominie (wyrok z 08.10.2018 r. wraz z uzasadnieniem k. 3369-81) w zakresie zakładania przez P.K. spółek, w tym I.; uznaniu osoby P.K. za osobę bezwonną i wykonywującą jako Prezes V. poleceń innych osób w sytuacji wykazanej roli jaką odgrywał w sprawie opisanej Sądu Rejonowego w Wołominie, jak i wielokrotnej karalności za dokonane oszustwa na szkodę różnych firm. Apelujący wniósł o:

1. uzupełnienie przewodu sądowego w instancji odwoławczej poprzez dopuszczenie dowodu z dokumentów akt sprawy XII K 95 /18 Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko P.K. (wyłączonej z niniejszej sprawy), znanej Sądowi orzekającemu z urzędu, a mogącej mieć istotny wpływ na niniejsze postępowanie,

2. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie Z.P. od obu stawianych mu zarzutów, względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

3. z ostrożności procesowej, w sytuacji gdyby Sąd Apelacyjny uznał, że Z.P. dopuścił się jednak przestępstwa określonego w art. 586 k.s.h. - o wymierzenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt II AKa 237/20, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Obrońca skazanego we wniesionej na jego korzyść kasacji, oprócz zarzutu bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., podniósł również zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 w zw. z art. 5 § 2 w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 w zw. z art. 424 k.p.k. polegającej na m.in. przekroczeniu przez sąd odwoławczy granic swobodnej oceny dowodów i bezkrytycznym, jak również bezpodstawnym uznaniu wyjaśnień P.K. złożonych na etapie postępowania przygotowawczego za spójne, logiczne i rzeczowe oraz spontaniczne, w sytuacji gdy żaden z przeprowadzonych w toku postępowania dowodów nie potwierdził w jakimkolwiek zakresie wersji przedstawionej przez P.K. w postępowaniu przygotowawczym i nie znalazł odzwierciedlenia w materiale dowodowym.

Prokurator, odpowiadając pisemnie na kasację, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Postanowieniem z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II K 83/22, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

Powołując się na przepisy art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. obrońca skazanego zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskiem o wznowienie postępowania i wniósł o:

„1. wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem wydanym przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, II Wydział Karny, z dnia 17 września 2021 roku (sygn. akt II AKa 237/20), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, XII Wydział Karny, z dnia 7 lutego 2020 roku (sygn. akt XII K 164/18), z uwagi na ujawnienie się nowego dowodu w postaci oświadczenia złożonego przez P.K., z którego wynika, że skazany Z.P. nie popełnił czynów, będących przedmiotem postępowania, którego dotyczy niniejszy wniosek;

2. w konsekwencji stwierdzenia podstawy wznowienia postępowania:

a. o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, II Wydział Karny, z dnia 17 września 2021 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II AKa 237/20, w części, w której utrzymano nim w mocy pkt 1 wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, XII Wydział Karny, z dnia 7 lutego 2020 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt XII K 164/18 i uniewinnienie Z.P. od czynu wskazanego w pkt I ww. orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie, z uwagi na to, że ww. nowy dowód wskazuje, iż ww. wyrok w powyższym zakresie jest oczywiście niesłuszny;

b. o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, II Wydział Karny, z dnia 17 września 2021 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II AKa 237/20, w części, w której utrzymano nim w mocy pkt 2, pkt 3 oraz pkt 7 wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, XII Wydział Karny, z dnia 7 lutego 2020 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt XII K 164/18 i przekazanie sprawy sądowi właściwemu do ponownego rozpoznania;

3. ewentualnie – w przypadku nieuwzględnienia wniosku z punktu 2 petitum (...) o uchylenie wyroku sądu Apelacyjnego w Warszawie, II Wydział Karny, z dnia 17 września 2021 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II AKa 237/20 i

W celu uprawdopodobnienia wystąpienia podstawy wznowieniowej, o której mowa w niniejszym wniosku, na podstawie art. 167 k.p.k. wniósł „o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci oświadczenia P.K. datowanego na 1 stycznia 2025 r. na okoliczność: uznania zeznań złożonych przez P.K. w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Warszawie (sygn. akt: XII K164/18), które następnie stanowiły podstawę wydania przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku z dnia 7 lutego 2020 roku (sygn. akt: II AKa 237/20), za całkowicie niewiarygodne; potwierdzenia wskazań podniesionych w uzasadnieniu niniejszego wniosku: stwierdzenia zasadności wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania, którego dotyczy przedmiotowy wniosek”.

Odpowiadając pisemnie na wniosek o wznowienie postępowania, prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Dla pozytywnego rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie postępowania opartego na przesłance ujawnienia się nowych faktów lub dowodów, które wskazywałyby na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowi

przestępstwa lub nie podlega karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit.a k.p.k.) lub nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (lit.b), niezbędne jest spełnienie kumulatywnie dwóch przesłanek - proponowany dowód ma mieć cechy dowodu nowego, tj. nieznanego wcześniej stronie i sądom orzekającym w sprawie, zaś jego treść z wysokim prawdopodobieństwem uprawniać ma do twierdzenia, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 2016 r., IV KO 56/16; z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 89/07 i z dnia 18 grudnia 2007 r., IV KO 76/07, LEX nr 476539).

Wbrew stanowisku autora wniosku, oświadczenie złożone przez P.K. w dniu 1 stycznia 2025 r., iż w toku postępowania przygotowawczego złożył fałszywe zeznania (w rzeczywistości wyjaśnienia), albowiem był zastraszony i zmuszony przez prokuratora w Białymstoku, a czego żałuje, nie może zostać uznane za *propter nova*, w rozumieniu przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Na wstępie, nim Sąd Najwyższy pochylił się nad rozważanym wnioskiem, za prokuratorem zwrócić należy uwagę, iż wniosek o wznowienie postępowania został zakresłony zbyt szeroko. Uwadze obrońcy uszło, że Z.P. został skazany za dwa czyny. Pierwszy z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 298 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., drugi zaś – z art. 586 k.s.h. Natomiast wniosek obrońcy dotyczy wznowienia całego postępowania, w sytuacji, gdy z jego treści (i treści oświadczenia złożonego przez P.K.) wynika, że kwestionuje skazanie jedynie za czyn z pkt 1 wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, tj. z art. 18 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 298 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Stąd też obrońca wniosek o wznowienie postępowania winien ograniczyć tylko do kwestii skazania za ten właśnie czyn, a nie jak to uczynił do „czynów, będących przedmiotem postępowania” (k – 2 wniosku).

Ze złożonego wraz z wnioskiem oświadczenia P.K. z dnia 1 stycznia 2025 r., wynika, iż w związku z zastraszaniem i zmuszaniem przez prokuratora w

Białymstoku na etapie postępowania przygotowawczego, fałszywie obciążył on skazanego Z.P. Wprawdzie złożone oświadczenie jest „nowym” dowodem, jednak jak wynika z akt sprawy i treści wniesionych apelacji, ocena wyjaśnień/zeznań P.K. w aspekcie ich wiarygodności była już kwestionowana. Sąd Apelacyjny w Warszawie, w związku z treścią zarzutu z pkt I apelacji i zanegowaniem prawdziwości twierdzeń P. K. przez pryzmat naruszenia art. 7 k.p.k., odniósł się do ich wiarygodności i oceny dokonanej w tym zakresie przez Sąd pierwszej instancji. Sąd odwoławczy na stronach 4-9 uzasadnienia swojego wyroku dokładnie rozważył kwestionowaną w apelacji ocenę wyjaśnień/zeznań P.K. oraz wskazał z jakich powodów podzielił ich ocenę dokonaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie, akcentując ich logiczność i konsekwencje oraz fakt, iż składając je w toku postępowania przygotowawczego nie umniejszał swojego zawinienia. Potwierdzeniem procesowych wypowiedzi P.K. są zeznania świadka D.Z., wiadomości mailowe dotyczące zakresu ubezpieczenia magazynu, wymieniane pomiędzy świadkiem a Z.P., a także wyjaśnienia E.S., w zakresie dotyczącym ubezpieczenia magazynu, który został podpalony. Zeznania P.K. znalazły potwierdzenie także w zeznaniach M.W., która pracowała w V. m.in. na stanowisku asystentki zarządu i wykonywała polecenia Z.P. lub innych prezesów, a nie P.K. Powyższe ustalenia stoją w sprzeczności z treścią pisemnego oświadczenia P.K. oraz przeczą zasadom prawidłowego, logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Odnosząc się z kolei do twierdzenia P.K. jakoby fałszywie oskarżył Z.P. albowiem został do tego zmuszony i zastraszony przez prokuratora z białostockiej prokuratury, to stwierdzić należy, iż z protokołu przesłuchania z postępowania przygotowawczego z dnia 29 listopada 2017 r. (k – 1961-1966/tom X) oraz z dnia 1 grudnia 2017 r. (k – 1968 – 1971/tom X) nie wynika aby był on zastraszany, bądź zmuszany do złożenia wypowiedzi o określonej treści. Po złożeniu wyjaśnień P.K. potwierdził treść złożonych wyjaśnień czyniąc na obu protokołach odpowiednie adnotacje i podpisując je.

W kontekście „zmuszenia i zastraszania” zasadnym jest odwołanie się do treści protokołu z dnia 9 marca 2018 r., w którym P.K. opisał treść rozmowy z obrońcą Z.P. adw. R.K., jaka miała miejsce w dniu 26 lutego 2018 r. w Sądzie

Okręgowym w Warszawie (k – 2925-2930/tom XV). W toku tej rozmowy P.K. miał być namawiany do wycofania obciążających Z.P. wyjaśnień i że „będzie tego żałował”. P.K. odebrał wypowiedzi obrońcy Z.P. jako groźby, jednak nie czuł się nimi zagrożony i nie zmienił wyjaśnień, zaś o całej rozmowie poinformował prokuratora z prokuratury białostockiej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją żadne podstawy do wznowienie postępowania w rozpoznawanej sprawie, zaś samo oświadczenie P.K. z dnia 1 stycznia 2025 r. stanowi li tylko próbę zmiany niekorzystnej sytuacji skazanego Z.P. Stąd też wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania złożony w trybie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. należało oddalić.

Na zakończenie należy podkreślić, że wniosek obrońcy skazanego jest oparty w rzeczywistości na błędnej podstawie prawnej. Istota oświadczenia P.K. sprowadza się do twierdzenia, że został on groźbą bezprawną zmuszony przez funkcjonariusza publicznego – prokuratora – do złożenia nieprawdziwych i niekorzystnych dla skazanego wyjaśnień. Oświadczenie to opisuje zatem w istocie przestępstwo, którego miał dopuścić się prokurator w związku z prowadzonym postępowaniem karnym, a wniosek o wznowienie dąży do uzasadnienia tezy, że przestępstwo to mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Uzasadnia to rozważenie podstawy wznowieniowej przewidzianej w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. Rzecz jednak w tym, że stosownie do art. 541 § 1 k.p.k., czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 – 11 lub w art. 22 k.p.k. Istotne jest także to, że to na skarżącym ciąży obowiązek dołączenia do wniosku o wznowienie postępowania wymaganego wyroku skazującego, bądź innego orzeczenia wskazującego na niemożność wydania takiego wyroku. Obrońca skazanego żadnego orzeczenia do wniosku o wznowienie postępowania nie dołączył, a w uzasadnieniu skargi nie wskazał nawet, by jakiegokolwiek postępowanie w związku z opisywanym rzekomym zachowaniem prokuratora było prowadzone.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

Michał Laskowski Waldemar Płóciennik Andrzej Stępka

[WB]

[r.g.]